

MĚSTO SVITAVY

Tisková zpráva

MUZEJNÍ ANIMACE - KŘEST TŘÍ PUBLIKACÍ

kteřé jsou součástí projektu Muzejní animace, snažícího se navazovat na Komenského „Škola hrou“ .

Neděle 14. září 2014 v 15 hodin Městské muzeum a galerie ve Svitavách

Hlavním záměrem projekt Muzejní animace ve svitavském muzeu je přiblížit dětem hravou, zajímavou a přístupnou formou některá ze známých řemesel, vzbudit v nich cit k výtvarnému umění a také zájem o historii našeho – jejich – města. Vytvořit programy, po jejichž absolvování se jim rozšíří vědomosti a schopnosti v oblastech, které jsou v dnešní době, bohužel, opomíjené, ale které jsou velmi důležité pro zdravý rozvoj každého jedince. Jeho cílem je iniciovat a podporovat metody zážitkové pedagogiky v muzejním prostředí a zaměřuje se převážně na konativní (činnostní), výchovné a vzdělávací metody. V průběhu prvního roku fungování tohoto projektu navštívilo programy nám nečekané množství dětí a my už dnes víme, že historie města, ve kterém se denně setkáváme, životy řemeslníků a umělců a jejich činnosti jsou našim dětem blízké. Ale pokud nás něco zaujme, rádi se k tomu vracíme. A proto jsme připravili sérii tří publikací, které by mohly zaujmout nejen děti, kterým byl náš projekt určen, ale i jejich rodiče.

1/ Řemesla našich předků

Řemeslné dovednosti mladých lidí jsou v současné době velmi opomíjenou záležitostí. Vztah k řemeslům a schopnost pokračovat v tradici založené na jejich předávání se za období jediné generace téměř vytratily. Když se však podíváme do historie České republiky, zjistíme, že naši předkové byli proslulí svou dovedností, svým rukodělným umem. Čeští řemeslníci byli vyhledáváni a ceněni nejen ve své zemi, ale i za jejími hranicemi. Kde se tato vlastnost ztratila? Mizí klasické řemeslné dílny a my si začínáme uvědomovat, že nám chybí řezbář, který nám vyrobí bytový doplněk domácnosti přesně podle našich představ či vyřeže betlémovou figurku. Kovář, z jehož kovárny vyjde klika k našim dveřím, která je jen naše, originální. Kameník, který nám ručně opracuje pískovcové obklady tak, aby měly duši. A sklář – kdy jste naposledy viděli vitrážové výplně bytových dveří? Když navštívíte prvorepublikové vily či veřejné objekty, všechny tyto prvky v nich objevíte. Interiéry poznamenané rukama zručných řemeslníků obdivujeme, je nám v nich příjemně. Tak proč se k těmto dovednostem nevrátit? Tato publikace snad bude průvodcem a pomocníkem těm, kteří objeví, že mají šikovné ruce a že z věcí vyrobených vlastníma rukama má člověk ohromnou radost. A třeba se čtenářům této publikace může některé z uvedených řemesel stát i povoláním.

2/ **Výtvarný ateliér** vám poradí a provede vás začátkem pokusů o vznik toho, čemu se říká umění. Naučí vás dívat se kolem sebe, zachytit některým z výtvarných prostředků nejen věci, ale také prožitky. Vnímat nejen přírodu, tělo, barvy, perspektivu, ale lidské vztahy, pocity. Umět přijímat i dávat. V galerijních prostorách muzea vznikl ukázkový ateliér, ve kterém probíhá výuka různých výtvarných technik a samostatná činnost pod vedením odborných lektorů. Zde, či přímo ve výstavních sálkách uprostřed uměleckých děl dětí ve skupinách pod dohledem výtvarníka technikou použitou na výstavě vytváří svá vlastní díla inspirovaná výstavou. Projdou s odborným lektorem výstavu a seznámí se s okolnostmi vzniku prací, dobou, ve které vznikaly a použitými technikami. Po dokončení díla si každá skupina či autor svou výtvarnou práci před ostatními obhájí, vysvětlí

důvody vzniku, co obraz vyjadřuje (konkrétní předměty, pocity) a porovná a konfrontuje s vybraným obrazem na výstavě.

V publikaci „Výtvarný ateliér“ najdete stručné a přehledné základy pro ty, kteří by se chtěli věnovat výtvarnému umění – třeba jen ve svém volném čase.

3/ Labyrint svitavských příběhů aneb co v učebnicích dějepisu nenajdete vás provede historií našeho města. Třiatřicet příběhů z historie našeho města, ve kterých se prolínají fakta, legendy, pověsti a letopočty s dobovými fotografiemi, úžasnými kresbami i časovou osou ne vždy nejdůležitějších, zato však mnohdy takřka neuvěřitelných událostí města. Kde při svých cestách nacházíte historii měst a městeček? Já vždy na hřbitovech. A tak zde najdete náčrt starého svitavského hřbitova s jeho nejvýznamnějšími hroby, které hovoří o dávné i méně dávné historii města. Co víte o městských vilách z období, kdy byly Svitavy bohaté díky svému, především textilnímu průmyslu? Často kolem nich procházíte, ale i ony mají velmi zajímavou historii. Víte, jak se v průběhu let měnily názvy svitavských ulic a uliček? A z jakého důvodu? Začtete se... V Labyrintu svitavských příběhů nenajdete kompletní historii města. Do rozsahu knihy by se nevešla a ani to nebylo našim záměrem. Naopak, najdete zde řadu otázek, na které si budete muset najít odpověď sami. V učebnicích, na internetu, ale třeba také hledáním přímo ve Svitavách. V jeho zákoutích, na jeho domech či památnících ve městě i okolí. A nebo se zeptejte svých rodičů či prarodičů. Možná bude zajímavé pátrat po historických souvislostech našeho města, které bylo mimochodem v dějinách velmi těžce zkoušené, společně....

Všechny tři publikace budou po křtu k dostání ve svitavském muzeu.

Projekt je spolufinancován ze státního rozpočtu ČR a Evropského sociálního fondu.

Blanka Čuhelová

PŘÍBĚH ŘEZBÁŘŮ

aneb o umění, umělci a nové tradici

Na tradici umění mistrů dřeva navázal Alois Petrus (1889, Skuteč – †1968, Svitavy). Všestranný řezbář s citem pro umění a bytový interiér začal pracovat v Třebíči, kde i vyučoval na tamních školách. Vedle řezbovaného nábytku se jeho zálibou stal svět loutkového divadla. Je autorem téměř tisíce loutkových scén, kulís a figur. Jeho umělecké práce byly vyváženy do celého světa.

Petrusovo dílo se dostalo i do významných světových publikací – soubojný katalog Vídeňské secese a moderny 1900–1925 je toho dokladem.

Alois Petrus a jeho "perniková chaloupka".

Petrus se ve třicátých letech přestěhoval do Kolína, kde si otevřel nábytkářskou dílnu. Kolínské období je jeho uměleckým vrcholem, v němž získal uznání na Světové výstavě bytové kultury v Paříži. Světová válka jej ale připravila o značnou část majetku a Alois Petrus musel začínat znovu. Proto v roce 1945 přišel do Svitav.

Také předměty denní potřeby nesou stopu technické dokonalosti a citu pro detail.

Ve Svitavách založil řezbářskou firmu – Uměleckoprůmyslový závod. Vyráběl dekorativní předměty, absolventská tabla, obrazové rámy (např. pro dr. Edvarda Beneše), podnosy,

kazety, výroční štíty měst, dětské hračky a malovaný nábytek. Avšak jeho snaha o založení řezbářské umělecké školy neuspěla. Přesto jeho dílo našlo pokračovatele – od roku 2010 se ve Svitavách setkávají umělci na akci s názvem Řezbářský memoriál Aloise Petrusa.

Na konci dvacátých let 20. století vznikl v Petrusově dílně řezbovaný nábytek pro měšťanskou jídelnu.

Výsledky řezbářského memoriálu Aloise Petrusa na Svitavském nábřeží.

Alois Petrus je autorem návrhu pro vyřezávání obrazů prezidentů Edvarda Beneše. Autorkou gobelínu byla Anna Sramková, jejíž rodina a ona sama se stala obětí nacistické perzekuce pro spolupráci s čil. paravolemi po atentátu na R. Heydricha. Prezidentský obraz v Petrusově dílně byl podléháním města Svitavy za osvobození. Audience na Pražském hradu se konala v roce 1946.

Váše práce ještě nekončí...

G *Vygoogluj...*

1. Jako malý jste určité navštívil nějaké představení loutkového divadla. Zde jste mohli například vidět marionety nebo maňásky. V čem je rozdíl mezi nimi?
2. Ve kterém městě bys mohl navštívit muzeum loutkářských kultur?
3. Nežandmíjními malými loutkami jsou Spejbl a Hurvínek. Pokusíš se zjistit, ve kterých letech byly tyto loutky vytvořeny? Kdo je „otec“ obou těchto postav?

